

II. ORGANIZAČNÁ ZLOŽKA PODNIKU

Organizačná zložka podniku je pojmom používaným predovšetkým právnymi predpismi obchodného práva. Obchodný zákonník uvádza jej definíciu v ust. § 7, podľa ktorej:

§ 7 OBZ

„Organizačnou zložkou podniku je odštepny závod alebo iný organizačný útvar podniku podľa obchodného zákonníka alebo osobitného zákona.“

Takéto vymedzenie organizačnej zložky podniku nemá pre podnikateľov veľkú vypovedaciu hodnotu, keďže z neho nie je možné presne určiť, aký útvar možno za organizačnú zložku považovať. Podstatnou skutočnosťou je, že pojem organizačnej zložky sa viaže na podnik podnikateľa (nehovorí sa o organizačnej zložke podnikateľa ako právnickej osoby), pričom podnik naše právo už nechápe ako právnu formu podnikateľského subjektu, tzn. ako subjekt právnych vzťahov (na rozdiel od „štátneho podniku“, ktorý je v zmysle stále platného zákona č. 111/1990 Zb., o štátnom podniku, v znení neskorších predpisov, právnu formou).

Podnik je v súlade s platnou právnou úpravou chápaný ako predmet právnych vzťahov a rozumie sa **ním súbor hmotných, ako aj osobných a nehmotných zložiek podnikania, pričom k nemu patria veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré patria podnikateľovi a slúžia na prevádzkovanie podniku alebo vzhľadom na svoju povahu majú tomuto účelu slúžiť.**

Podnik je teda „vo vlastníctve“ podnikateľa, ktorý s ním môže voľne nakladať – predať ho, kúpiť podnik iného podnikateľa, môže byť predmetom dedenia a pod. **Podnik nemá právnu subjektivitu – nemôže byť nositeľom práv a povinností.** Z toho je zrejmé, že ani **organizačná zložka podniku nie je právnickou osobou a nemá spôsobilosť na právne úkony.**

UPOZORNENIE

Z pracovnoprávneho hľadiska je dôležité, že **organizačná zložka podniku v zásade nemôže byť ani zamestnávateľom!**

Zamestnávateľom je podľa ust. § 7 zákona č. 311/2001 Z.z., Zákonník práce, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákoník práce“) právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá zamestnáva aspoň jednu fyzickú osobu v pracovnoprávnom vzťahu, a ak to ustanovuje osobitný zákon, aj v obdobných pracovných vzťahoch. V zmysle ust. § 7 ods. 2 zákonníka práce má spôsobilosť byť zamestnávateľom i „organizačná jednotka zamestnávateľa“, ale len za predpokladu, ak to ustanovujú osobitné predpisy alebo stanovy podľa osobitného predpisu (viac pozri v texte VI. Organizačná jednotka).

UPOZORNENIE

Podnikateľ je povinný najneskôr v deň zriadenia prevádzkarne oznámiť túto skutočnosť príslušnému živnostenskému úradu (príslušnosť živnostenských úradov sa určuje podľa miesta podnikania podnikateľa – fyzickej osoby alebo sídla podnikateľa – právnickej osoby), v opačnom prípade mu hrozí **pokuta až do výšky 50.000 Sk!**

Na základe živnostenského oprávnenia možno živnosť prevádzkovať aj v neskôr zriadených prevádzkarniach. Podnikateľ je povinný túto skutočnosť oznámiť najneskôr v deň jej zriadenia príslušnému živnostenskému úradu. Ak je prevádzkareň zriadená v územnom obvode iného než príslušného živnostenského úradu, oznámi podnikateľ jej zriadenie v rovnakej lehote aj tomuto živnostenskému úradu.

Zrušenie prevádzkarne je podnikateľ povinný taktiež oznámiť príslušnému živnostenskému úradu do 15 dní od zrušenia. Ak je prevádzkareň zriadená v územnom obvode iného než príslušného živnostenského úradu, oznámi podnikateľ jej zrušenie v rovnakej lehote aj tomuto živnostenskému úradu. **Neoznámenie zrušenia prevádzkarne je sankcionované pokutou až do výšky 20.000 Sk.**

V prípade, ak sa v prevádzkarni prevádzkuje činnosť, ktorá je predmetom viazanej, remeselnej alebo koncesovanej živnosti, musí podnikateľ ustanoviť zodpovedného zástupcu, ktorý zodpovedá za odborné prevádzkovanie živnosti (okrem prípadu, ak podnikateľ – fyzická osoba sám spĺňa všeobecné i osobitné podmienky prevádzkovania príslušnej živnosti).

UPOZORNENIE

Funkciu zodpovedného zástupcu nemôže jedna osoba vykonávať vo viac ako jednej prevádzkarni (živnostenský úrad môže na žiadosť osoby zodpovedného zástupcu udeliť výnimku a povoliť vykonávanie funkcie zodpovedného zástupcu vo viac ako jednej prevádzkarni, žiadosť je spoplatňovaná správnym poplatkom vo výške 200 Sk). **Zodpovednému zástupcovi, ktorý porušuje toto zákonné obmedzenie môže živnostenský úrad vyrubiť pokutu až do výšky 20.000 Sk.**

Prevádzkareň musí byť označená obchodným menom podnikateľa, ku ktorému sa môže pripojiť názov prevádzkarne alebo iné rozlišujúce označenie. Dôležité je, aby bola v každej prevádzkarni podnikateľa umiestnená **inšpekčná kniha** autorizovaná príslušným živnostenským úradom, do ktorej kontrolné, inšpekčné a dozorné orgány vykonávajú záznamy a zapisujú prípadné zistenia a prijaté opatrenia. Túto povinnosť má aj v prípade, ak má zriadenú združenú prevádzkareň alebo viac prevádzkarní v priestoroch, ktoré majú spoločné súpisné a orientačné číslo. Podrobnosti o náležitostiach inšpekčnej knihy, spôsobe jej autorizácie a údajoch do nej zapisovaných zakotvuje vyhláška Ministerstva vnútra SR č. 322/2001 Z.z. o inšpekčných knihách.